

Ар. 5935

(45)

ОМЛАДИНИ
за Нову годину напис

Младост омладина — у све времена је било

име попутарно, само на зоро разним основицама попутарно. Раније, то је име покривало појам хирске приреде: свет са око осамнаест година, мало више мало мање, свет чија је будућност. А како је будућност њихова? па тако што имају око осамнаест десетак година. У омладину су спадали, посебно, и они преко двадесет година, већином по школама на страни: а то је народна узданница, то је народни бедем. А како је народна узданница и бедем? па тако што су млади, и уче велику школу, и ако бог да.... гледам једну старију фотографију: срои студенти, чланови Зоре у Бечу. Седе по омладински: ко на поду ко на стоку. Неки држе пуне чаше, неки су покривили шешир, неки очигледно од пива весељи, певају. Омладина ранијих времена знала је да је млада, да то значи слободу без дисциплине, да свакај сугурно може рачунати на увиђавност, опроштење, заборав. Омладина ранијих времена уживала је неко чудно поштовање прости зато што је млада. држана је као на неком великом тањиру, издигнута ван друштва и над друштвом, ван свих тешкоћа у животу друштва. Они по школама пратили су народне ствари, збиста са неког тањира: забављају се свајама разних партиских припадника које се отпечатавају недељама по дневним чистописима. Ако је сатирични лист до нео епиграм или песму омладина је то самах наулича на памет. Шта је у основи основа, шта је у ствари са друштвом и државном машином? о томе нико није са правом бригом мислио, а народни бедем са своје бедемске висине поготово не.

Да се пробудила нека евилензија и брига; не преузима се будућност прости по аритметичком реду, зато што млади узревају кад стари појако сизаје у гроб. Основана су друштва одраслих ради надзора и присне бриге над омладином. На је онда и то кориговано: зашто да је омладина увек младетна. Основана су лакте друштва и организације младих, већином на националним основама / соколи / некада на религиозним / удружење хришћанске омладине / и највећ на основи покушаја друштвеног васпитања: омладинци сами међу собом да се васпитавају у самономоћи и у узајамној помоћи / скупути / Још пре свега то

занимљиво је утврдити много је посматрао омладину и лецу један врло велики
 писац и уметник. Писао је беспућима у младим животима; кривицом друштва, крви-
 ћом родитеља, кривицом младих бића. Беспуће су у младом човеку многа. У крви
 младога бића крије се безакоње. Тада снажни хумани писац, светски писац Ен-
 дев је по народности и зове се Чарлс Дикенс. Данашњој омладини која чита
 колико се у нес није никада читала, не треба веља ништа нарочито још да до-
 дајем уз име. Та омладина зна да је Дикенс бринуо о омладини толико, волео је
 омладину као нају и депоту човечанства; писао потресне мисли и стике о добру
 и злу у животу младих. Од њега остало је прикази нестуђених трагедија у животу
 људи и омладине, остало је и генијалне комедије о невиности и заблудама младих.
 Али Дикенс није револуционирао проблем, ни живу омладину! То је енглески. Тај
 велики народ, сопирал је и тим што је у највећим својим писцима рађао писце
 света и човечанства: Шенкспир, Свифт, Дикенс, Вајрон, Шели — тај народ који је у
 XVII веку покренуо прву модерну револуцију, тај народ, ето, није револуциониран
 у акцији. Занимљиво је у том смислу мисао и философија Хобса. Томас Хобс
 /Thomas Hobbes/ је један од најоштроумнијих и најнапреднијих Енглеза у
 питањима државног устројства и у проблему подизања највише младог и необразо-
 ваног човека. Хобс је живео у XVII веку и за доба револуције, али док су ње-
 гови написи и студије револуционарни, и у многоме потсећају на ланашни ментал-
 итет у Совјетима. Хобс је био против револуције у стварности и склонио се
 испред ње у Француску. То је енглески. На свом удаљеном, утадном и гладном острву,
 где увек прети страшна изолација, тај свет је револуциониран у мислима,
 сновима учењу, и чуvena утопија је написана тамо, али не на дату. Авантури-
 сти и храбри кад је скоја чичност у питању, авантуристи на морима и у пустинја-
 ма — код своје куће, где је народ у питању, они су конзервативни из предосторож-
 ности, опрезни и постепени у акцији. Вајрон је бацио живот за грчку слободу,
 Гордон је погинуо у Африци по одлуци, али Хобс није помагао револуцију, и Ди-
 кенс највећи пријатељ омладине на свету, није револуционирао омладину. Дикен-
 сова је заслуга, ипак, што су се прве омладинске улужења, пријатељска и одбран-
 бена, почела јављати у Енглеској. Па су те друштва била и прошла. Данашње редне
 организације омладине постоју

Сригаве енглеске омладине примају планове и узорке од оних који су у огромној друштвеној револуцији револуционисати и омладину.

Миса нам је сада окренути се нашој данашњој омладини. Она је, пре свега, она што је ~~жива~~ мудри Хорације мулро казао: *homo juvenitus, tunc, prole,* то јест, проређена омладина. Проређена је, ~~преко~~ ^{вајки} што су очви те омладине гинули оставши једва једно дете, а многи гинули не доспевши да оставе по-томке уопште. Проређена је та омладина и зато што је и сама гинула, и гинула како само може гинути онај ко је и борац и револуционар за илеју истовремено. Данашња омладина, у интернационалним својим удружењима, броји десетине и десетине милиона, а многе десетине хиљаде у удружењима по појединим земљама. То је толико много, да то више ни у некав тајнир не може да стапе, ~~који~~ не може ван друштва, да егзистује. Та данашња јујелијена омладина, то је органски део друштва и државног склона. Њена будућност није више ~~автоматски~~ предвидљива; она је уствовљења зависија та ће у креативној активности једног све бољег и бољег друштва да ће омладина бити кадра да уреди за себе и за цело друштво. Данашња омладина осигурава будућност народу, ~~а не себи~~, јер и омладина подако старија само је народ увек млад ако ради и усавршава се, ако је целом пешином својој сложно у акцији. Данашња омладина је сарадник државе и друштва, улагач идеја, који инвестира све своје снаге, себе сама. Друштвена неправда, то није, као некада по ћачким друштвенима, једно неводно и горно осећање, то је у данашњој омладини страст, став, програм који постаје живо месо, правило које постаје обичан обичај. Данашња омладина не хваста се више смелостима које произлазе из некада ~~жар~~ мирски певаних безакова у младој крви; данашња омладина револуционише ~~да~~ даље и даље на основи најстрожих, немилостиво строгих закона реда и сарадње. На Истоку и Западу, сви радио-апарати певају, ~~да~~ уче, опомињу, прете: сарадњу ~~и~~ ^{изабави} и завојети. Пронадана је данашња омладина, она која школу учи и друмове ~~да~~ набија, да има блиског веза између руку и главе, између мануелнога реда и умногерада. Што вештије руке, то вештија мисао, то јачи језички израз. Кад се тако уритме снага руку и снага главе, рађа се аутодисциплина, учитељ и руководилац свих дисциплини.

На пријатељима које имам међу дејом и омладином, ~~оне~~

~~вихове~~~~како~~

спажам кајо се разведравају мисли и опојмови, ~~и~~ зрећо суди о великим и ~~и~~
 највећим стварима. На пример: да човек теши да дође на вишег и високо место не
 да би заповедао и вишег прихода имао, него да би вишег добра могао учинити. И
 видимо, доиста ту омладину која тако пунокетно мисли, видимо је на вишем и висо-
 ким местима, видимо је да чини добро, брину о лени сиротама, о уловицама и инва-
 лидима, о немојнима и болешћу осуђенима. Омладина данашња све вишег се руководи
 преваленшћу у мистичима и ледима, све мање је по стајом начину поносите, прека, не-
 стрпљива, само уверена. Она не разуме вишег књиге које су такве особиче у чла-
 ду човеку величаке. Она вишег не разуме поезију стражених младих живота, о чему
 је написано тако много великих драма и трагедија. О чему је писао и Дикенс, јер
 је у ово време морао писати. Један млад пријатељ, ~~који~~ пре неколико дана, про-
 сто усхио кад ми је половину реченице са устарливом, и он је довршио тачно ~~који~~
 како сам је ја хтешао рећи. Оно што се у добрим књигама одувек осуђивало и живо-
 сало, то вишег не може никоме у друштву дати цепу или чак завидну фигуру: нерад-
 ни, ~~и~~ богаташ, окрутан последавац не може вишег бити цепа ни завидна фигура у
 друштву.

Чувај то сазнавање, омладино, у овој Новој години, и у даљим новим
 годинама. Чувај себе, чувај народ. Да ниједан сатиричар не може вишег написати
 што је написао чубени ~~и~~ јувенал: *Natio commoda est* — Народ може по-
 стати трупа комедијаната.

Ивано Садлич